

312 miliardów złotych – aż tyle polskie samorzady zainwestowały w majątek od 1999 roku

Kategoria: Felietony

Opublikowano: sobota, 10, listopad 2012 23:00

Odśloni: 1989

To, że samorzady terytorialne gospodarsko dbają o rozbudowę swojego majątku nie jest żadną niespodzianką. Ale warto wiedzieć, jak znaczna jest skala wysiłku gmin, powiatów i województw w rozbudowę swojej infrastruktury technicznej.

Wynik inwestowania w majątek samorządowy jest imponujący, i to bez względu na to, czy dotyczy to najbogatszych dużych miast czy też ubogich w dochody gmin wiejskich i powiatów.

Wydatki samorządów terytorialnych w latach 1999–2011, w tym wydatki majątkowe

Rok	Wydatki ogółem (mld zł)	Wydatki majątkowe (mld zł)	Wydatki majątkowe w wydatkach ogółem (proc.)
1999	65,8	12,5	19,0
2000	75,8	13,5	17,9
2001	82,7	14,1	17,0
2002	83,2	13,5	16,3
2003	82,0	12,6	16,0
2004	91,4	15,2	16,6
2005	103,8	18,4	17,8
2006	120,0	25,0	20,8
2007	129,1	27,1	21,0
2008	143,9	31,2	21,5
2009	167,8	43,1	25,7
2010	177,8	44,2	24,9
2011	181,6	42,4	24,8

Wysiłek inwestycyjny samorządów jest więc ogromny, bowiem co piąta wydatkowana przez nie złotówka wiąże się z wydatkami majątkowymi.

Ma to związek zarówno z oczekiwaniami i aspiracjami wspólnot samorządowych, jak i z wymaganiami związanymi z udziałem gmin, powiatów i województw w wykorzystaniu funduszy unijnych. Bezpośredni udział środków z tych funduszy i wkładu własnego do projektów unijnych nie jest dominującą częścią wydatków majątkowych, ale inwestycje te często są uzupełniane przez własne przedsięwzięcia, które powodują, że osiągnięty efekt jest lepszy.

Pomimo niekorzystnych zmian w finansach samorządowych, poziom inwestycji w latach 2009-2011 mieścił się w przedziale 42-44 mld zł rocznie. Ten wysiłek rozwojowy musiał być częściowo sfinansowany ze źródeł zwrotnych, co spowodowało wzrost deficytu samorządów do poziomu 10-15 mld rocznie.

Arcyciekawe jest zestawienie wydatków majątkowych samorządów terytorialnych w latach 1999–2011, w podziale na działy:

- Transport i komunikacja: 115,2 mld zł,
- Gospodarka komunalna: 49,3 mld zł,
- Oświata: 31,1 mld zł
- Kultura fizyczna: 21,8 mld zł,

- Rolnictwo i łowiectwo: 21,5 mld zł,
- Gospodarka mieszkaniowa: 16,5 mld zł,
- Ochrona zdrowia: 15,8 mld zł,
- Kultura: 11,3 mld zł,
- Administracja publiczna: 7,5 mld zł,
- Bezpieczeństwo: 4,5 mld zł,
- Przetwórstwo: 3,3 mld zł,
- Pomoc społeczna: 3,1 mld zł,
- Inne: 11,9 mld zł

Co trzecia złotówka na wydatki majątkowe, dotyczyła więc projektów drogowych i transportowych (115,2 mld zł). To świadczy zarówno o tym jakim priorytetem są te projekty dla samorządów, ale i także o skali potrzeb w zakresie modernizacji sieci drogowej.

Na drugim miejscu plasują się wydatki majątkowe dotyczące sfery społecznej (edukacja, kultura fizyczna, kultura, pomoc społeczna) – 83,1 mld zł.

Na podobnym poziomie kształtują się wydatki dotyczące środowiska naturalnego (m.in. oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, wodociągi) – łączne wydatki ponad 70 mld zł.

Znaczące były wydatki na gospodarkę mieszkaniową – 16,5 mld zł, sporo też wydały samorzady w dziale administracja publiczna – 7,5 mld zł oraz bezpieczeństwo – 4,5 mld zł.

Wynik aktywności samorządów jest więc imponujący. Z pewnością znacząco przysłużyły się one do cywilizacyjnego skoku rozwojowego Polski, jakiego jesteśmy świadkami w ostatnich latach.

Z powszechnie znanych powodów, bardzo trudno będzie jednak w przyszłości utrzymać dynamikę 1/4 wydatków samorządowych na projekty majątkowe. Nie da się tego dokonać bez usunięcia przeszkód prawnych ograniczających swobodę gospodarowania samorządów terytorialnych oraz uruchomienia kolejnych narodowych programów rozwojowych.

Na razie się na to nie zanosi.

Marek Wójcik